

In memoriam Tiina Talvik

21.04.1938–09.02.2021

9. veebruaril lahkus meie seast suure südamega särav õpetaja – Eesti Vabariigi teaduspreemia laureaat, aasta ema, Tartu ülikooli ja Tartu linna medali, Eesti Punase Risti I klassi teenetemärgi, auhinna „Elutöö geneetikuna“ ja TÜ Kliinikumi preemia laureaat, Tartu linna aukodanik ja Tartu suurtähe kavaler emeriitprofessor Tiina Talvik.

„Elu on ilus, aga habras,“ armastas Tiina Talvik öelda. Neil hetkil ei mõelnud me, et selle lause viimane osa käib ka tema kohta. Tema kohalolek tundus olevat igavene ja koosveedetud aeg oli kui värvi-kirev mosaiik, kus iga kild on ere ja hindamatu.

Tiina Talvik sündis 1938. aastal Tartus. Ta ema oli teeneline õpetaja Liidia Tanimäe, kellelt päris Tiina soovi ja vajaduse õppida ja õpetada – ta tundis neist tegevustest siirast rõõmu. Tiina isa sattus ilmasõja käigus võõrsile ning temaga kohtus ta alles aastakümneid hiljem. Pärast arstiteaduskonna lõpetamist 1962 asus ta tööle Tartu Kliinilisse Lastehaiglas lasteneuroloogina, kus lõi oma koolkonna ja sai kõigi Eesti lasteneuroloogide akadeemiliseks emaks. Samal ajal alustas ta arenguhäirega lastel tsütogeneetiliste uuringute tegemist ja rajas meditsiinigeneetika konsultatiivse kabineti, mis oli esimene taoline Nõukogude Liidus. Aastatel 1991–2003 juhtis Tiina Talvik Tartu ülikooli lastekliinikut ja 1992 sai ta pediaatriaprofessoriks.

Üks teemadering, mis Tiina Talvikut sügvalt kõnetas, oli meditsiinietika. Ta oli üks kliinikumi eetikakomitee loomise idee algatajaid ja selle komitee kauaaegne esinaine ning väsimatu laste ja vanemate õiguste eest seisja. Ta süstis optimismi patsientidesse ja nende vanematesse.

Tiina Talvik haare ulatus kaugele väljapoole Eestit. Ta oli Balti Lasteneuroloogide Assotsiatsiooni asutaja ja Eesti Vabariigi iseseisvuse taastamise järel üks esimene rahvusvaheliste erialakonverentside algataja ja hing, tuues Balti riikidesse esinema maailma tunnustatud teadlasi. Need kontaktid laiendasid nii eestlaste kui ka lätlaste ja leedulaste silmaringi.

Tema õppimissoovi ja teadusjahu näitab asjaolu, et 1973. aastal kaitses ta kandidaadidissertatsiooni geneetikast ja 1992. aastal doktori-väitekirja lasteneuroloogiast. Tiina Talvik on enam kui 150 teadusartikli autor ning juhendaja pea kahele tosinale kraadiõppurile. Juhendajana oli Tiina ideede genereerija ja innustaja. Ta oskas suurelt unistada ja süstida õpilastesse parajal määral enesekindlust. Tema lai silmaring ja ettenägemisvõime olid imetlusväärsed. Igavene sügavate põhjuslike seoste otsimine uurimisküsimuse

püstitamisel oli ilmselt tema õpilaste edu võti. „Kuula nüüd! Sa pead alati esitama endale küsimuse „miks“,“ on laused, mida tema suust on kuulnud kõik õpilased.

Tiina Talviku kaubamärk oli nakatav naer, alati esinduslik välimus ja efektsed ehted. Korrektset välimust ja enese eest hoolitsemist nõudis ta ka kolleegidelt. Kõigisse õpilastesse suhtus ta soojalt, elas kaasa nende isiklikule elule. Doktoritööde kaitsmised olid suursündmus kõigile. Tiina Talvik hindas väga akadeemilist järjepidevust, hoidis silma peal ja elas südamest kaasa oma akadeemilistele lastele ja lastelastele.

Ta oskas oma õpilastele pai teha, neid sütitada, inspireerida ja õigel hetkel ka lepitada. Juba kaugelt äratuntav oli tema helisev naer, ta leidis alati kõigile murekohtadele lahendused ja hajutas allaandmismõtted, kui võetud eesmärk vahel saavutamatu tundus. Ta oskas hinnata ustavust. Usku endasse, oma meeskonda ja õppimise olulisusesse külvas ta kõikjale enda ümber.

Perekond oli Tiina Talvikule vähemalt niisama oluline kui teadus- ja ravitöö ning ka doktorandid olid Tiina poolt pereringi kaasatud ja tema juurde soojalt oodatud. Tiina oli särav seltskonnahing, kes koos abikaasa Rauliga oskas igale külalisele kodutunnet pakkuda. Need on koosviibimised, mis ei unune. Laud oli alati enda valmistatud hõrgutistega kaetud ja tantsud kestsid hommikuni.

Kolleegid ja õpilased mäletavad Tiina Talvikut alati kui suure südamega säravat eeskuju.

Avaldame siirast kaastunnet lähedastele.

Professor Tiina Talviku õpilased